

www.bastinaobjave.com

Izbor predaja od Imama Sadika

Preveo i priredio: Muamer Kodrić

1. Neko upita Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan: “Šta je pamet?”, pa on odgovori: “Sredstvo pomoću koga se štuje Bog i priskrbljuje Džennet...”
2. Ishak ibn Ammar prenosi: “Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, jednom prilikom reče: “Ko god je pametan ima vjere, a ko ima vjere ide u Džennet.”
3. Sulejman Dilmi prenosi: “Rekoh Imamu Sadiku, Allah njime bio zadovoljan: “Taj i taj je izvrstan po svojoj pobožnosti, vjeri i vrlinama”, a on upita: “Kakav je što se tiče pameti?”, “Ne znam”, odgovorih. Onda Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, reče: “Nagrada je u skladu s pameću. Jedan Izraelćanin življaše na ostrvu punom bilja, voća i vode, gdje je vrijeme provodio u bogoštovlju. Jedan od meleka obrati se Bogu: ‘O Gospodaru, pokaži mi kolika je njegova nagrada!’ Gospodar mu je pokazao i melek nađe da je ona mala. Bog Svevišnji reče tad meleku: ‘Idi i budi s njim.’ Melek uze ljudsko obličje i ode onom pobožnjaku, koji ga upita: ‘Ko si ti?’ Melek odgovori: ‘Pobožan sam čovjek, pa pošto sam čuo za tvoju pobožnost, došao sam da skupa slavimo Boga.’ Ujutro melek reče onom čovjeku: ‘Na lijepom si mjestu, kao stvorenom za bogoštovlje’, a čovjek odgovori: ‘Da, ali ovo mjesto ima jednu mahanu.’ ‘Kakvu to?’, upita melek, pa čovjek reče: ‘Previše je trave. Da naš Gospodar ima magarca, doveo bi ga ovamo da popase travu. Melek reče: ‘Ta kakvog magarca da ima Gospodar?!’ ‘Da ga ima trava ne bi ovoliko narasla’, odvratilo pobožnjak. Onda Bog Svevišnji objavi meleku: ‘Dajem mu nagradu u skladu s njegovom pameću.’”
4. Hazreti Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Poslanik s ljudima nikad nije govorio sukladno njegovom razumu. On je govorio: ‘Mi poslanici zaduženi smo da s ljudima razgovaramo sukladno njihovoj pameti.’”
5. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, reče: “Najpametniji među ljudima je onaj čiji je moral najbolji.”
6. Ishak ibn Ammar prenosi: Rekoh hazreti Sadiku, Allah njime bio zadovoljan: “Žrtvovao bih se za te, imam susjeda koji mnogo klanja, dijeli milostinju i ide na hadždž. On nema nikakvog uočljiva nedostatka.” Imam Sadik upita: “Kakav je što se tiče pameti?”, pa odgovorih: “Nije osobito pametan.” Onda Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, reče: “Tad ta djela ne dižu njegov stupanj.”
7. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Razum je vodič vjernika.”
8. Neko reče Džaferu Sadiku, Allah njime bio zadovoljan: “Žrtvovao bih se za te, jedan čovjek je upoznao islam, sjedi u mojoj kući i ne družu se ni skim od svoje braće u vjeri.” Džafer Sadik na to kaza: “Pa kako je, onda, taj razumio vjeru?!”

9. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je Beširu: “Nema dobra od naših prijatelja koji nisu shvatili vjeru. O Bešire, onaj ko ne pokaže potrebu da shvati vjeru, bit će potrebit od drugih ljudi, pa će ga oni odvesti u zabludu, a da on to i ne primjeti.”

10. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, reče: “Tri su vrste ljudi: znalci, tražitelji znanja i trunje koje voda nosi.”

11. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je Ebu Hamzi: “Budi znalac, tražitelj znanja ili prijatelj znalaca. Ne budi ništa četvrto, jer propast će oni koji neprijateljuju s ovo troje.”

12. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, reče: “Svako ko stječe znanje radi Boga, postupa po tom znanju i podučava druge, s visokih položaja na nebesima ga zazivaju i govore: ‘Učio je radi Boga, radio je Boga i poučavao je radi Boga.’”

13. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, prouči ajet Svevišnjeg: *A Boga se boje od Njegovih robova oni učeni* i reče: “Učen je onaj čije su riječi potvrđene njegovim djelom. Nije učen onaj ko nije ovakav.”

14. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, reče: “Šejtana ne raduje ničija smrt više nego smrt znalca.”

15. Džaferu Sadiku, Allah njime bio zadovoljan, ispričaše: “Čovjek obolio od boginja bijaše džunup. Okupali su ga i on umrije.” Imam reče: “Ubili su ga. Zašto nisu pitali?! Pitanje je borba protiv neznanja.”

16. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Nad znanjem je brava čiji je ključ pitanje.”

17. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, reče: “Ljudi neće biti u blagostanju i oslobođeni sve dok ne budu pitali, razumijevali, upoznali svog Imama i postupali prema onom što im on kaže, pa makar i u prikrivenosti.”

18. Mufeddel prenosi: Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, reče mi: “Hoćeš li da te poučim dvama svojstvima u kojima je ljudska propast?! Otvraćam te od toga da u vjeri postupaš na nesipravan način i da ljudima govoriš vjerske presude bez znanja.”

19. Mufeddel kaže: Upitah Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan: “Po čemu se prepoznaju spašeni?”, a on mi reče: “Po tome što im je djelo sukladno govoru. Time je upotpunjeno svjedočanstvo njihove spašenosti. Poljuljana je vjera onog čije djelo ne odgovara njegovim riječima.”

20. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, reče Hafsu ibn Gejasu: “O Hafse, prije će biti oprošteno sedamdeset grijeha neznalici nego jedan grijeh učenjaku.”

21. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Onoga ko zapamti četrdeset naših predaja Bog Sevišnji će na Dan sudnji proživjeti kao učenjaka.”

22. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Svo ljudsko znanje svodi se na četiri stvari: da poznaješ svog Gospodara, da poznaješ ono što je On za tebe učinio, da poznaješ ono što On traži od tebe, i da poznaješ šta je ono što ne čini tvoju vjeru.”

23. Muhammed ibn Muselim prenosi: Rekoh hazreti Sadiku, Allah njime bio zadovoljan: “Čujem Vaše riječi, pa pri prenošenju nešto ispustim ili dodam.” On upita: “Ako pod tim ne misliš na mijenjanje smisla, nema veze.”

24. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Srce stječe sigurnost preko onog što je napisano.”

25. Muffedel prenosi: Jednom prilikom Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, mi reče: “Zapisuj, dijeli svoje znanje prijateljima, a kad ti se primakne smrt, predaj to što si zapisao u nasljedstvo svom sinu. Jer, doći će ljudima vrijeme smutnje i meteža kad se pošten čovjek neće zbližavati s drugim osim s knjigom.”
26. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Svaka novotarija jeste zabluda, a zabluda vodi u Vatru.”
27. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je Abanu ibn Teglibu: “Propisi islama ne mogu se gledati kroz analogiju. Zar ne vidiš da žena u stanju hajza (mjesečnice) nadoknađuje svoj post, ali ne nadoknađuje svoj namaz. O Abane, ako se na propise islama primijeni analogija, vjera će propasti.”
28. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Šejtan je usporedio sebe s Ademom, rekavši: ‘Mene si stvorio od vatre, a njega od blata.’ Da je suštinu od koje je Adem stvoren usporedio s vatrom, našao bi da je ona sjajnija i blistavija od vatre.”
29. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Bog Svevišnji spustio je u Kur’anu obznanu o svemu. Tako mi Boga, On nije propustio ništa od potreba robova Njegovih, tako da niti jedan rob ne može reći: ‘Eh, da je to i to došlo u Kur’anu.’”
30. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Nema niti jednog pitanja o kome raspravljaju dvije osobe, a da ono nema utemeljenje u Knjizi Božijoj, samo što ljudski razumi do tog ne dosežu.”
31. Abdul-l-‘Ala prenosi: Čuo sam Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan, kad je rekao: “Ja sam potomak Poslanika Božijeg i znalac sam Kur’ana. U Kur’anu je početak stvaranja i sve što će se dešavati do Dana sudnjeg, u njemu su vijesti o nebesima i Zemlji, Džennetu i Džehennemu. Ja znam ono što je budućnost, baš kao da to gledam sa dlana svog. Bog Svevišnji kaže: *U Kur’anu je obznana svega.*”
32. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Preispitajte sve kroz Kur’an i Sunnet. Predaja koja se ne slaže s Kur’anom i Sunnetom jeste laž koja se doima lijepom.”
33. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Nevjernik je onaj ko se suprotstavlja Kur’anu i Sunnetu Muhammedovom, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove.”
34. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Onaj ko štuje Boga na temelju vlastite uobrazilje nevjernik je. Onaj ko štuje samo ime Božije, bez Posjednika njegova, nevjernik je. Onaj ko skupa štuje ime i posjednika Njegovog, pripisuje Bogu druga. Onaj ko štuje Posjednika imena, ko poredi imena sa svojstvima kojima se On opisao, veže svoje srce za to, pa ih ponavlja javno i tajno, taj je istinski vjernik.”
35. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Jedan jevrejski učenjak dođe Zapovjedniku vjernika, mir neka je na nj, i upita: ‘O Zapovjedniče vjernika, od kada postoji tvoj Bog?’ On, mir neka je na nj, odgovori: ‘Teško ti, kad Ga to nije bilo, pa da bi se reklo od kada jeste?! Od kada je nešto pita se za ono čega nekad nije bilo. On je prije svakog početka i nakon svakog kraja. Za Nj nema kraja niti konačnosti.’ Jevrej upita: ‘Jesi li ti Božiji poslanik?’ A hazreti Ali, mir neka je na nj, reče: ‘Majka te ne imala! Ja sam jedan od sluga Poslanika Božijeg.’”
36. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Propao je onaj ko razmišlja o kakvoći Božijoj.”
37. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Boga se ne može opisati, a kako bi i moglo kad On kaže: *Oni ne poznaju Boga kako treba.* Boga Svevišnjeg ničim se ne opisuje, jer On je ponad toga.”

38. Džam'i prenosi: Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, upita me: "Šta znače riječi *Allahu ekber*?" Odgovorih: "Bog je veći od svega." Onda on reče: "Zar ima nešto od čega bi On bio veći?!" "Nego šta taj izraz, onda, znači?", upitah, pa on reče: "Bog je veći od toga da bude opisan."

39. Ahval prenosi: Upitah hazreti Sadika, Allah njime bio zadovoljan, o Duhu koji je udahnut u Adema mir neka je na nj, a za što Svevišnji kaže: "I kad udahnem u nj od Duha Svog." On mi reče: "Taj Duh je stvoren, baš kao što je stvoren i Duh koji bijaše u 'Isau, mir neka je na nj."

40. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: "Ko god vjeruje da mu je Bog pri stvaranju odredio dobročinstva ili zlodjela, laže na Boga. Ko god, opet, vjeruje da su njegova dobra ili loša djela od njega samog, laže na Boga."

41. Neki čovjek upita Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan: "Je li Bog prisilio svoje robove na grijeh?" "Ne", odgovori Džafer Sadik. Onda čovjek upita: "Pa je li im prepustio njihova djela?" "Ne", opet mu odgovori. "Gdje je, onda, istina?", upita čovjek, a Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, reče: "Milost tvog Gospodara je između ovo dvoje."

42. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: "Četiri su vrste poslanika Božijih: onaj ko je poslanik sebi samom i nema posla s drugim ljudima; zatim poslanik kome se objavljuje putem sna i koji čuje glas meleka Objave, ali ga u budnom stanju ne vidi. On nije poslan nikome i sam za sebe je imam i uputitelj. Treća vrste jeste poslanik koji u snu čuje glas meleka i vidi ga. On je poslan većoj ili manjoj skupini ljudi, kao što je to bio slučaj s Junusom, za koga Svevišnji kaže: *I poslasmo ga stotini hiljada, i više*. Četvrta vrsta su poslanici koji u snu vide i čuju meleka, a vide ga i u budnom stanju. Oni su imami, kao što su to bili poslanici Ulu-l-'azm. Ibrahim, mir neka je na nj, jedno vrijeme bijaše poslanik, da još nije bio postao imam, sve dok mu Bog ne reče: *Učiniću da budeš ljudima imam! – I neke moje potomke! – zamoli on. – Obećanje Moje neće obuhvatiti nasilnike*. Imamom ne može biti onaj ko štuje idola ili ono što nije Bog."

43. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: "Prvaci i glavešine svih poslanika i vjerovjesnika jesu petorica koju zovemo Ulu-l-'azm, a to su Nuh, Ibrahim Musa, 'Isa i Muhammed, mir neka je na njih. Blagoslov Božiji neka je na Muhammeda, obitelj njegovu i sve poslanike."

44. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, bijaše upitan: "Je li moguće da Zemlja bude postojala, a da njoj ne bude Imama?", pa on odgovori: "Ne". potom upitaše: "Mogu li istodobno biti dvojica Imama?", pa on reče: "Ne, osim u slučaju da jedan od njih bude ne obznanjen."

45. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: "Zemlja nikad neće ostati bez Imama, koji će odvracati vjernike ako uvedu novotarije u vjeru, a ako nešto od vjere oduzmu, on će im to što je oduzeto vratiti."

46. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: "Dokaz Božiji ljudima neće se upotpuniti osim postojanjem Imama koji će biti poznat."

47. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: "Uzvišen je Bog od toga da ostavi Zemlju bez Imama."

48. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: "Kad na Zemlji ne bi ostalo nego dvije osobe, jedna od njih bila bi Imam."

49. Ebu Basir prenosi: Upitah Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan: "Jesu li svi imami istovjetni što se tiče obaveze pokoravanja njima?" On reče: "Jesu."

50. Husein ibn Ebu'Allahovog Poslanika Muhammeda, s.a.v.a., prenosi: Upitah Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan: "Da li je obavezno pokoravati se Poslanikovim nasljednicima?", pa mi on reče: "Da, jer mi smo oni za koje je Bog Svevišnji rekao: *Pokoravajte se Bogu, i pokoravajte se Poslaniku, i*

onima koji zapovijedaju. Mi smo oni za koje je rečeno: Vaši zaštitnici su samo Allah i Poslanik Njegov, i oni koji vjeruju, koji molitvu obavljaju i zekat daju dok su na ruku'u."

51. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: "Nasljednici Poslanikovi jesu vrata obzirnosti spram Boga Svevišnjeg. Kad ih ne bi bilo, ljudi je bi poznavali Boga Svevišnjeg. Preko njih je Bog Slavljjenik donio dokaz Svoj nad ljudima."

52. Džafer Sadik, mir neka je na nj, rekao je: "Znanje koje je spušteno Ademu, mir neka je na nj, nije opet uzdignuto. Znalac ne umire dok ne preda u nasljedstvo svoje znanje. Zemlja, tako, ne ostaje bez znalca."

53. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: "Isau ibn Merjem data su dva slova i on je po njima postupao. Musau su data četiri slova, Ibrahimu osam slova, Nuhu petnaest, a Ademu dvadeset i pet slova. Bog Svevišnji okupio je sva ta slova u Muhammedu, mir i blagoslov Božiji neka je na nj i njegove. Veliko ime Božije sastoji se od sedamdeset i tri slova. Sedamdeset i dva su data Muhammedu, a jedno je skrito i od njega."

54. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, kaže: "Kod nas su Musaove ploče i njegov štap. Mi smo nasljednici poslanika Božijih."

55. Mufeddel ibn Omer priča: Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, upita me: "Znaš li kakva je bila košulja Jusufova, mir neka je na nj,?" "Ne", rekoh. On reče: "Kad su potpalili vatru za Ibrahima, mir neka je na nj, Džibril, mir neka je na nj, donese mu halju od odjeće džennetske. Ibrahim je obuče, i u toj odjeći do njega nije dopirala vrelna plamena i vatra mu nije mogla naškoditi. Kad Ibrahimu pristiže smrt, on košulju obuče Ishaku, mir neka je na nj, a Ishak je potom obuče Jakubu, mir neka je na nj. On je obuče Jusufu, mir neka je na nj, i on je košulju nosio dok ne dočeka ono što je morao.¹ Kad Jusuf u Misiru bješe svukao košulju, Ja'qub osjeti njen prijatani miris. Kur'an o tome kaže: "Ja zbilja osjećam miris Jusufov, samo ne recite da sam pomatuhio." Bijaše to, dakle, košulja koju je Svevišnji poslao iz Dženneta." Tad upitah: "Žrtvovao bih se za te, šta je kasnije bilo sa košuljom?" On odgovori: "Stiže onima koji su je dostojni. Kakvo god znanje ili šta drugo da je neki poslanik Božiji ostavio u nasljedstvo, to je stiglo potomstvu Muhammedovom, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove."

56. Abdu-l-'Ala ibn A'jin kaže: Čuo sam Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan, da kaže: "Oružje Poslanikovo, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, jeste kod mene. Niko mi ne može osporiti pravo na nj. To je oružje zaštićeno od zla. Kad bi palo u ruke najgoreg čovjeka, on bi postao najbolji. Imamat će naposljetku stići do onog pred kojim će se saviti vratovi. Kad se nad njim ostvari Božija odredba, on će izaći, a ljudi će reći: 'Šta se ovo desi?! Bog se zarad blagodati njemu ukazane smilova robovima Svojim.'" "

57. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: "Priča o nama i Poslanikovom, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, oružju jeste poput priče o kovčegu Benu Israila. Kome god bi od Benu Israila pripao kovčeg, njemu bi pripalo i poslanstvo. Kome od nas pripadne oružje, njemu pripadne i imamat."

58. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: "Kod nas su spisi zbog kojih mi ne trebamo ljude, ali ljudi trebaju nas. Kod nas je knjiga Poslanika Božijeg, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, i zapisi Alijevi, mir neka je na nj. To je sveska u kojoj je sve dozvoljeno i zabranjeno. Vi zbog vaših poslova dolazite kod nas, a mi potom znamo jeste li vi postupili onako kako vam je rečeno ili niste."

59. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: "Kad se naše znanje ne bi uvećavalo, ostali bismo bez znanja."

¹ Dakle, dok Jusuf ne postade vezir u Misiru.

60. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Kod Boga Slavljeno i Svevišnjeg dvije su vrste znanja. Jedno je znanje koje pripada samo Njemu i o tom znanju nije obaviješten niko od stvorenja. Drugo je znanje dato melekima i poslanicima, a to znanje stiglo je do nas.”

61. Sufjan ibn ‘Ujejne prenosi: Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je o riječima Svevišnjeg: .. *da bi iskušao koji od vas će bolje postupati..*, sljedeće: “Ne misli se na to ko će mnogo učiniti, već baš na to ko će bolje učiniti. Zaista se tu misli na strah od Boga, iskrenu namjeru i dobro djelo.”

62. ‘Adžlan prenosi: Rekoh Džaferu Sadiku, Allah njime bio zadovoljan: “Obavijesti me o granicama vjere”, pa on reče: “Svjedočiti da osim Boga niko nije dostojan robovanja, svjedočiti da je Muhammed, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, Božiji poslanik i da je ono što je donio od Boga, obavljati pet namaza, davati zekat, postiti mjesec ramazan, obaviti hadždž, biti prijatelj našeg vođstva i neprijatelj naših neprijatelja i družiti se s onima koji govore istinu.”

63. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Kuća islama stoji na tri temelja, a to su namaz, zekat i velajet. Nijedan od njih nije ispravan ako nije praćen sa ostalih dva.”

64. Ebu Omer prenosi: Rekoh Džaferu Sadiku, Allah njime bio zadovoljan : “O znalče, obavijesti me o najvrijednijem djelu kod Boga!”, pa on reče: “To je ono djelo bez kojeg se nijedno drugo ne prihvata.” Upitah: “Šta je to?”, a on odgovori: “Vjera u Boga Jedinog i to da je samo On dostojan obožavanja. To je najviši stupanj, najčasniji položaj i od toga je najveća korist.”

65. Džemil ibn Deradž prenosi: Upitah Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan: “Šta je vjera?”, pa on reče: “Svjedočiti Božiju Jednost i Muhammedovo, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, poslanstvo.” Upitah: “Zar svjedočenje nije djelo?!” “Naravno da jeste”, reče. Rekoh: “Onda je i djelo dio vjere?!” On reče: “Djelom se potvrđuje vjera i djelo je dio vjere.”

66. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Bog Svevišnji podijelio je vjeru na sedmero: dobročinstvo, istinoljubivost, sigurnost, zadovoljstvo, odanost, znanje i trpeljivost. Potom je to razdijelio među ljudima. Kome je dato svih sedam dijelova, on je potpun. Nekim ljudima dat je samo jedan dio, nekim dva, nekim tri dijela, i sve tako do sedam dijelova. Onog kome je dat samo jedan dio vjere ne opterećujte drugim dijelom, onom kome su data dva dijela vjere ne opterećujte trećim, i sve tako do sedam dijelova.”

67. Šehab prenosi: Čuo sam kad je Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao: “Kad bi ljudi znali kako je Bog Svevišnji i Slavljeno stvorio stvorenja, nikad ne bi kinjili druge.” Rekoh: “Bog ti dobro dao, a kako to?!” On reče: “Bog Svevišnji i Slavljeno stvorio je dijelove, i bijaše ih četrdeset i devet. Potom je svaki dio podijelio na deset drugih, pa je to razdijelio među stvorenjima. Nekom je dao jednu desetinu, drugom dvije, a najuzvišenijeg među njima zapalo je svih četrdeset i devet dijelova. Onome kome je dat jedan dio, ne može biti poput onog kome su data dva dijela, niti taj može biti poput onog kome su data tri dijela, i sve tako do onog koji ima sve dijelove. Kad bi ljudi znali da je Bog Svevišnji i Slavljeno tako stvorio stvorenja, niko ne bi kinjio drugog.”

68. Džabir prenosi: Imam Sadik, Allah njime bio zadovoljan, reče mi: “O Džafi, iman je iznad islama, a jekin je iznad imana. Nema ništa cjenjenije od jekina.”

69. Hasan Sejkal prenosi: Upitah Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan, je li istina onom što ljudi govore kako je jedan sat razmišljanja bolji od cijele noći provedene u ibadetu, pa on kaza da je to tačno. Onda upitah: “A kako treba da razmišljaju?” On reče: “Kad prođu pokraj kakvih ruševina treba da se upitaju gdje su njihovi stanovnici, gdje su njihovi graditelji i zašto ne govore?”

70. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Najbolji ibadet jeste razmišljati o Bogu i moći Njegovoj.”

71. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Glava pokornosti Bogu jeste strpljenje i zadovoljstvo Bogom u onome što rob Njegov voli ili ne voli. Nijedan rob ne bude zadovoljan Bogom, bilo da mu se nešto sviđa ili ne sviđa, a da to naposljetku ne ispadne dobro po njega.”

72. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Čudna li je stvar s čovjekom muslimanom, jer Bog Svevišnji i Slavljeni odredio je da mu se ne desi ništa a da to nije dobro za nj, pa bilo da mu kliještima kidaju meso ili da zavlada cijelim svijetom.”

73. Džafer Sadik, mir neka je na nj, bi upitan: “Koji su znaci da je neko vjernik?”, pa on reče: “Pokornost Bogu i zadovoljstvo onim što mu se desi, pa bilo to radosno ili tužno.”

74. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Šta god da se Poslaniku Božijem, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, desilo, on nikad nije rekao: ‘Eh, da se desilo drugačije.’”

75. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ko se boji Boga, Bog učini da se toga svi boje. Ko se ne boji Boga, Bog učini da se takav boji svakoga.”

76. Ishak ibn Ammar prenosi da mu je Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao: O Ammare, boj se Boga kao da te On gleda, jer ako ti Njega ne vidiš, On tebe vidi. Ako bi smatrao da te On ne vidi, ti bi bio nevjernik. A ako vjeruješ da te On vidi, a opet si Mu nepokoran, onda ga držiš najnižim od onih koji te vide.”

77. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ko god je upoznao Boga, boji Ga se, a ko god Ga se boji, odvratio je srce od ovoga svijeta.”

78. Neko reče Džaferu Sadiku, Allah njime bio zadovoljan: “Neki vaši prijatelji odali su se grijesima i kažu: ‘Mi imamo nadu u Boga.’” On na to reče: “Lažu. Oni su ljudi koje njihove želje nose tamo, ovamo. Ko god se nada nečemu, čini ono što ga vodi dozezanju toga. Ko se nečega plaši, on bježi od toga.”

79. Amr ibn Said kaže: Rekoh Džaferu Sadiku, Allah njime bio zadovoljan: “Ja vas srećem jedanput u nekoliko godina. Kažite mi nešto što će mi koristiti”, pa on reče: “Savjetujem ti da budeš bogobožan i skrušen, da se trudiš i da znaš da nema koristi od truda u kome nema skrušenosti.”

80. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Budite skrušeni. Ono što je kod Boga ne može se doseći osim skrušenošću.”

81. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Obaveži sebe činjenjem nekog djela i ne napuštaj ga dvanaest mjeseci.”

82. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Stanovnici Džehennema ostat će u njemu zauvijek zato što su imali namjeru da, ako bi na ovom svijetu ostali zauvijek, stalno budu nepokorni Bogu Svevišnjem. Stanovnici Dženneta ostat će u njemu zauvijek zato što su imali namjeru da budu pokorni Bogu čak i ako zauvijek ostanu na ovom svijetu. Dakle, i ovima i onim vječnost je pripala u skladu s njihovom namjerom.”

83. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Svako ima neku težnju i zanos, a svaku težnju i zanos slijede popuštanje i hlađenje. Blago onom koga popuštanje odvede u dobro.”

84. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Činio sam tavaf skupa sa svojim ocem. Bijah tada mlad i poduzetan u bogoštovlju. Moj otac vidje gdje s mene kaplje znoj, pa mi reče: ‘O Džafere, sinak moj! Pošto Bog voli svog roba i želi mu Džennet, On je zadovoljan i njegovim malim djelom.’”

85. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Strpljenje je glava vjere.”

86. Džafer Sadik, mir neka je na nj, rekao je: “Strpljenje u odnosu na vjeru jeste kao glava u odnosu na tijelo. Ode li glava, ode i tijelo. Ode li strpljenje, otići će i vjera.”
87. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Svaki vjernik koga snađe nevolja, pa se on strpi nad njom, imati će nagradu hiljadu šehida.”
88. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Mi smo strpljivi, a naši sljedbenici još su strpljiviji.” Upitaše ga: “Kako su to vaši sljedbenici strpljiviji od vas?”, pa on reče: “Mi smo strpljivi nad onim što znamo, a oni su strpljivi nad onim što ne znaju.”
89. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “U Tevratu je zapisano: ‘Budi zahvalan onom ko ti učini dobro, a učini dobro onom ko je zahvalan.’ Znači, blagodat sa zahvalnošću ne propada, a nezahvalnošću ne opstaje. Zahvalnost je temelj uvećanja blagodati i u njoj je sigurnost da se blagodat ne preobrazi u kaznu.”
90. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Bog Svevišnji neće Svom robu dati neku blagodat a da je neće uvećati ukoliko je ovaj iskrena srca primi i jezikom bude zahvalan na njoj.”
91. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Svaka nevolja biva razlogom iskupljenja grijeha ili čovjekovog napretka, pa je zato dostojna zahvalnosti.”
92. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “U ono što je Bog Svevišnji i Slavljeni objavio Musau, mir neka je na nj, spada i: ‘O Musa, budi Mi zahvalan onako kako Mi priliči’, pa Musa upita: ‘O Gospodaru, kako ću Ti biti zahvalan onako kako Ti priliči, kad je svaka moja zahvala opet blagodat koju Si mi darovao?!’ Bog reče: ‘O Musa, sad kad znaš da je i tvoja zahvala od Mene, zahvalan si Mi.’”
93. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Lijep moral čisti grijeh baš kao što Sunce topi led.”
94. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Nagrada koju Bog Svevišnji i Slavljeni daruje robu za lijep moral jeste poput nagrade onog ko se od jutra do večeri bori na Putu Božijem.”
95. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Bog Svevišnji dio morala Svojih prijatelja daje i Svojim neprijateljima, tako da bi u doba vladavine Njegovih neprijatelja i Njegovi prijatelji mogli živjeti u miru.”
96. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Lijep moral diže svog posjednika na stupanj postača ili onog ko se digao da čini ibadet.”
97. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Tri su stvari koje ako čovjek bude imao, Bog Svevišnji učinit će mu Džennet obaveznim: darežljivost prema nevoljnom, lijepo ophođenje prema svim ljudima i pravednost prema samom sebi.”
98. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ne dajte se prevariti namazom i postom ljudi, jer mnogo je onih koji su toliko naviknuti na namaz i post da ako bi ih napustili, obuzeo bi ih strah. Međutim, gledajte istinoljubivost, povjerljivost, dobra i loša djela.”
99. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Kome je jezik ispravan i djela su mu čista.”
100. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ne zovite jezikom ljude dobru. Trudite se da ljudi opaze vaše bogoštovlje, istinoljubivost i skromnost.”
100. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Čednost je dio vjere, a vjera je iz Dženneta.”
101. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ko je bez obraza, taj je i bez znanja.”

102. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Nema vjere onaj ko nema stida.”
103. Dža'fer Sadik, mir neka je na nj, rekao je: “Tri su svojstva dobra za ovaj i onaj svijet: oprostivost prema onom ko ti učini nasilje, približavanje onom ko se udaljava od tebe i lijepo ophođenje onda kad se prema tebi neznalački odnose.”
104. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ko suspregne srdžbu onda kad se bude mogao osvetiti, Bog Svevišnji će mu na Dan sudnji ispuniti srce Njegovim zadovoljstvom.”
105. Ebu Ali Dževvani prenosi: Vidio sam Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan, kad je digao prst u zrak i učutkao svog slugu koji je pred njim govorio loše o Imamovim neprijateljima, rekavši svom slugi Salemu: “O Saleme, čuvaj svoj jezik zdravim i ne natovaraj nam ljude na pleća.”
106. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Hazreti Isa reče: ‘Izuzev spominjanja Boga, ne pričajte mnogo. Jer, tvrda su srca onih koji mnogo pričaju, a da oni to i ne znaju.’”
107. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “U Zeburu Davudovom mir neka je na nj, rečeno je: ‘Pametnom je nužno da poznaje svoje vrijeme, bude zabavljen svojim poslom i čuva svoj jezik.’”
108. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Dok šuti, vjerniku se piše dobro djelo. Ali, kad počne govoriti, piše mu se dobro ili loše.”
109. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ko je ljubazan dobit će od ljudi ono što bude htio.”
110. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Moj otac reče: ‘Želiš li učiniti dobro djelo, požuri, jer ne znaš šta se može desiti i spriječiti te u tvojoj namjeri.’”
111. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Bojte se Boga i budite pravedni! Jer, vi sami prigovarate ljudima koji nisu pravedni.”
112. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Traženje od ljudi uzrokuje gubitak časti i stida. Ne nadati se onom što je u rukama drugih ljudi daruje vjerniku čast u njegovoj vjeri, jer on je spreman na okus siromaštva.”
113. Mensur ibn Hazim prenosi: Upitah Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan: “Šta je najbolje djelo?”, pa on reče: “Namaz u njegovo vrijeme, dobročinstvo prema roditeljima i džihad na Putu Božijem.”
114. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Neki čovjek dođe Poslaniku, mir i blagoslovi Božiji neka je na nj i njegove, i upita: ‘Kome da činim dobro?’. ‘Majci’, odgovori Poslanik. ‘Kome potom?’, upita čovjek. ‘Majci’, odgovori Poslanik. ‘Kome potom?’, upita čovjek. ‘Majci’, odgovori Poslanik. ‘Kome potom?’, upita čovjek, pa Poslanik reče: ‘Ocu.’”
115. Neki čovjek dođe Džaferu Sadiku, Allah njime bio zadovoljan, i reče: “Moj otac i majka protive se tome što sam Vaš sljedbenik”, pa mu on reče: “Ophodi se prema njima lijepo kao što se ophodiš prema muslimanima koji su naši prijatelji.”
116. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Nije naš onaj ko se ne ophodi s poštovanjem prema našim starima i ko nije milostiv prema djeci.”
117. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Vjernik je brat vjerniku i on je njegovo oko i uputa. Neće ga izdati, učiniti mu nasilje, nanijeti mu zlo ili iznevjeriti obećanje.”
118. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Vjernici su sluge jedan drugome.”

119. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Vi vjernici niste na ovom svijetu postali braća, već ste se ovdje samo upoznali.”

120. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Boga Svevišnjeg ne štujete se ničim bolje nego ispunjavanjem prava drugih vjernika.”

121. Ebu Mamur Harisi prenosi: Upitah Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan: “Kakvo je pravo vjernika kod drugog vjernika?”, pa mi on reče: “Među prava koja vjernik ima kod drugog vjernika spada da bude iskreno voljen, materijalno potpomognut, da se ovaj u njegovom odsustvu stara o njegovoj obitelji, da ga pomogne protiv njegovog neprijatelja, da razumije njegove nedaće, kad umre da posjećuje njegov grob, da mu ne čini nasilje, da ga ne izdaje i ne napušta, da mu ne kaže niti ‘uf’. Ako jedan od njih kaže drugom da mu je neprijatelj, jedan od njih onda zasigurno jeste nevjernik. Kad vjernik optuži drugog vjernika, vjera onog koji optužuje topi se kao sol u vodi.”

122. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je svojim prijateljima: “Bojte se Boga Svevišnjeg, međusobno se bratski ophodite, prijateljujte na Putu Božijem, budite prijazni jedan prema drugom, posjećujte se međusobno i spominjite i oživljajte naše pravo.”

123. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ko god radi Boga posjeti svoga brata, Bog Svevišnji za njega kaže: ‘Mene si posjetio i nagrada ti je od Mene, a druga nagrada osim Dženneta ti ne priliči.’”

124. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Običi svog brata muslimana bolje je nego osloboditi deset robova vjernika, a ko oslobodi roba vjernika, za svaki dio njegovog tijela oslobodiće Vatre isti dio svoga tijela, pa čak i spolni organ za spolni organ.”

125. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ne treba ljubiti nikoga u čelo ili u ruku, osim Poslanika Božijeg, mir i blagoslovi Božiji neka su na nj i njegove, ili onoga ko mu pripada.”

126. Sahib Sabiri prenosi: Otidoš Džaferu Sadiku, Allah njime bio zadovoljan, i poljubih ga u ruku, pa mi on reče: “Znaj da ovog nije dostojan niko osim Poslanika i njegovog nasljednika.”

127. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Poljubiti u usta ne priliči nikoga osim suprugu ili nejakom dijete.”

128. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Kad obradujete nekog vjernika, ne mislite da ste samo njega obradovali, već ste obradovali i nas, a, kunem se Bogom, obradovali ste i Poslanika Božijeg, mir i blagoslovi Božiji neka su na nj i njegove.”

129. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Među kod Boga najljepša djela spada obradovati vjernika, nahraniti ga, otkloniti njegovu brigu i otplatiti njegov dug.”

130. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Za korak poduzet radi otklanjanja neke potrebe brata vjernika piše se deset dobrih djela i briše deset grijeha.”

131. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Nema nikog ko povede dvojicu vjernika svojoj kući i nahrani ih do sitosti, a da mu to nije bolje već da je roba oslobodio.”

132. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Onoga ko odjene vjernika Bog će odjenuti džennetskom odjećom. Ko osigura vjernika odjećom bit će ogrnut Božijim ogrtačem sve dok bude postojao i dio one odjeće.”

133. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Milostinja koja je Bogu najdraža jeste popravljati odnose među ljudima onda kad se pojave razilaženja i smutnja i kad se ljudi međusobno udalje.”

134. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Bog Svevišnji daje ovaj svijet i onom koga voli i onom koga ne voli, ali vjeru daruje samo onom koga On voli.”
135. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ljudi su zaduženi sa dva svojstva, ali su ih oni zanemarili i izgubili, pa su ostali bez svega. Ta svojstva su strpljivost i povjerljivost.”
136. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Disanje onog ko je tužan zbog nas – Ehli-bejta i nasilja koje nam je učinjeno jeste poput slavljenja Boga.”
137. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Vjernik je svako ko je radostan zbog dobra koje učini i tužan zbog zla koje učini.”
138. Mufaddel prenosi: Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, reče: “Želiš li upoznati moje prijatelje pogledaj među ljudima ko je veoma bogobožan, ko se boji Stvoritelja i ko se nada Njegovoj nagradi. Kad vidiš takve, znaj da su to moji prijatelji.”
139. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Žena vjernica veća je rijetkost nego muškarac vjernik, a muškarac vjernik veća je rijetkost nego crveni sumpor. Ko od vas je ikad vidio crveni sumpor?!”
140. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Vjernik smiruje vjernika kao što hladna voda smiri žednoga.”
141. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Na Danu sudnjem jedna skupina će ustati, doći na vrata Dženneta i pokucati će na njih. Bit će upitani: ‘Ko ste vi?’, pa će odgovoriti: ‘Mi smo siromasi.’ Upitat će ih: ‘Zar hoćete ući bez računa’, a oni će reći: ‘Ništa nam nije ni dato da bismo za to račun polagali.’ Bog Svevišnji će reći: ‘Istinu govore’, i oni će ući u Džennet.”
142. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Srce uz sebe ima dva duha, pa kad rob Božiji čuje zov grijeha, duh vjere mu kaže: ‘Ne čini to!’, a šejtan mu kaže: ‘Učini tako!’. Kad se on odazove grijehu, duh vjere ga napusti.”
143. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Kad čovjek učini grijeh, na srcu mu se pojavi tamna mrlja. Ako se pokaje, mrlje nestane. Ako se, pak, upusti u druge grijehe, mrlja se širi dok mu posve ne prekrije srce, a tada on više nikad neće biti od ispravnih.”
144. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Kad čovjek čuje zov grijeha ne smije mu se odazvati. Jer, Bog Svevišnji i Slavljeni nekad pogleda Svog roba zauzetog griješenjem i kaže: ‘Časti i Uzvišenosti Mi Moje, nakon ovoga ti više neću oprostiti!’”
145. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Bog Svevišnji kaže: ‘Kad Mi je nepokoran onaj ko Me poznaje, Ja učinim da ga nadvlada onaj ko Me ne poznaje.’”
146. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao je Ebu Hanifi: “O sine Numanov, ako želiš da te tvoj brat iskreno voli, ne šali se neumjesno s njim, ne prepiri se s njim i ne hvališi se pred njim.”
148. Zurare prenosi: Imam Sadik, Allah njime bio zadovoljan, reče mi: “Hoćeš li da poučim najtežem što je Bog učinio obaveznim robovima Njegovim?” Odgovorih: “Da.” Pa mi reče: “To je da se prema ljudima pravedno ophodiš, da pomogneš brata svoga u vjeri i da se u stanju svakom sjećaš Boga. Obrati pažnju, ono što kanim reći jeste da sjećanje na Boga nije izgovarati *subhanallah ve-l-hammdulillah ve la ilahe ilallah ve allahu ekber* premda je i to sjećanje na mjestu svom. Mislim na sjećanje na Boga svugdje gdje se Bogu iskazuje poslušnost ili grijeh čini.”
149. Sejf Tammar prenosi: “Čuo sam Imama Sadika, Allah njime bio zadovoljan, da kaže: “Nikad ne ustežite ruke od dove, jer ništa vas kao ona neće približiti Bogu. I ne izostavljajte nikada potrebu neku

zbog sitnoće i ništavnosti njene, jer onaj koji raspolaže udovoljenjem potrebe sitne, raspolaže i udovoljenjem potreba krupnih.”

150. Ebu ‘Abdurrahman prenosi: Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, pričao je: “Poslanik Božiji, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, jednom na putovanju sjaha s jahalice svoje i pet puta učini sedždu. Jedan od saputnika njegovih reče: “Vidjesmo od tebe, o Poslaniče Božiji, nešto što do sada nismo vidjeli.” “Da”, odgovori Poslanik Božiji, “dođe mir neka je na nj, Džibril i reče da je Ali u Džennetu, pa ja učinih sedždu iz zahvale. Potom mi reče da je i Fatima u Džennetu, pa ja opet učinih sedždu iz zahvale. Nakon što digoh glavu, reče mi da su Hasan i Husejn u Džennetu, pa učinih sedždu iz zahvale. Kada digoh glavu reče mi da je svako ko ih voli u Džennetu, i ja učinih sedždu iz zahvale. A pošto opet podigoh glavu, reče mi da su i prijatelji prijatelja njihovih u Džennetu, pa ja opet učinih sedždu iz zahvale.”

151. Hakim ibn Gutejbe prenosi: Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Kada se kod roba Božijeg nakupe grijesi, a ne bude imao djela dobrih da ih njima pokrije, Bog Svevišnji pošalje mu tugu i žalost da očiste grijehе njegove.”

152. Harun ibn Amr Mudžaši prenosi: Imam Sadik, Allah njime bio zadovoljan, prenio je od oca svoga, koji prenosi od djeda njegovog, da je Poslanik Božiji, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, rekao: “Učen čovjek među nezalicama je poput živoga među mrtvacima. Sve živo, čak i ribe morske, životinje otrovne, grabljivice i četveronošci, moli oprost za tražitelja znanja. Pa, tražite znanje, jer znanje je veza između vas i Boga Svevišnjeg. Tražiti znanje dužnost je svakog muslimana.”

153. Ebu Zijad Fukimi prenosi da je hazreti Sadik, Allah njime bio zadovoljan, prenio od oca svog, a ovaj od Imama Sedžada, da je Poslanik Božiji mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, rekao: “Dobar musliman je onaj ko začepi gubice svoje za sve što ga se ne tiče.”

154. Ahmed ibn Sulejman Komi Kufi kaže: Čuo sam Imama Sadika, Allah njime bio zadovoljan, da kaže: “Neke poslanike Božije žeđ bi toliko mučila da bi od nje skoro umirali. Neke bi snašla takva oskudica da bi od nje skoro umrli. Neke bi snašla takva bolest da su se od nje raspadali. Neki drugi bi odlazili narodu svome i tražili s od njih da se pokoravaju Bogu i pozivali ih u jednobštvo, pa iako ih narod njihov nije trpio, oni se nisu okanjivali sve dok ne kažu sve što imaju reći, a ovi bi ih, ne saslušavši ih, ubijali. Zaista, Bog Svevišnji robove Svoje iskušava u skladu s položajem koga kod Njega uživaju.”

155. Musa ibn Bekr kaže: Osoba koja je to čula lično od hazreti Sadika, Allah njime bio zadovoljan, prenijela mi je da je on rekao: “Onaj ko nešto čini bez znanja o tome jeste poput osobe u pustinji koja vidjevši fatamorganu ide tražiti vodu. Brzina njegova kretanja tada znači samo brzinu udaljavanja od cilja.”

156. Ibn Ebu Amir prenosi od više prenosilaca da je Imam Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao: “Dvije su vrste ljudskosti: u prisustvu i na putovanju. Ljudskost u prisustvu sastoji se iz učenja Kur’ana, prisutnosti u mesdžidu, sjedenja s dobrima i obazrivosti spram propisa vjere. Ljudskost na putovanju sastoji se iz ispravnog trošenja, šale u kojoj nema nepokornosti Bogu, što manjeg suprotstavljanja mišljenju saputnika i ne govorenju zla o njima pošto se rastanete.”

157. Muhammed ibn Šurejk prenosi: “Čuo sam Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan, kako kaže: ‘Bog Svevišnji učinio je vodstvo naše obaveznim i ljubav prema nama obaveznom. Tako mi Boga, mi ne govorimo po vlastitom nahodaenju niti postupamo prema ličnom mišljenju. Ne donosimo na jezik ništa osim ono što je Gospodar Slavljени rekao.’”

158. Hamza ibn Muhammed Tajjar prenosi: “Čuo sam hazreti Sadika, Allah njime bio zadovoljan, kada je rekao: ‘Zaista je Bog Svevišnji pomoć svoju robovima odredio u skladu s namjerama njihovim. Čija god namjera bude zdrava, pomoć Božija njemu bit će potpuna, a čija god bude manjkava, toliko će i pomoć Božija njemu biti manjkava.’”

159. Hišam ibn Salem prenosi od Imama Sadika, Allah njime bio zadovoljan, da je Poslanik Božiji, mir i blagoslov neka je na nj i njegove, rekao: “Blago onom na koga se Bog obrati, pa nađe da ovaj plače zbog onih grijeha svojih za koje znaju samo on i Bog.”

160. Jahja ibn Abdullah ibn Hasan prenosi: Čuo sam jednom prilikom Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan, da kaže Kufljanima: “Čudno li je da ovi ljudi kažu da su sve svoje znanje stekli od Poslanika Božijeg, mir i blagoslov neka je na nj i njegove, pa da po tome postupaju i time se upravljaju, a vjeruju da mi, Ehli-bejt, nismo preuzeli znanje njegovo i da nismo njime upravljani. A mi smo porodica i potomstvo Poslanika Božijeg. Objava se spuštala u naš dom i od nas je znanje odlazilo ljudima. Misle da oni znaju i da su upućeni, a da mi ne znamo i da smo izgubljeni. Doista je takvo što nemoguće.”

161. Abdullah ibn Ebu Jafur prenosi od Imama Sadika, Allah njime bio zadovoljan: “Zaista će siromasi među vjernicima ući u vrtove džennetske četrdeset godina prije imućnika njihovih.” A onda reče: “Navest ću ti primjer za to: To je poput dva broda čiji je put prepriječio porezni službenik. Jedan brod je pregledao i ništa nije našao, pa kaže: ‘Pustite ih da idu!’, a drugi je našao pun stvari, pa kaže: ‘Ove zadržite!’”

162. Ishak ibn Ammar prenosi od Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan, da je Poslanik Božiji, mir i blagoslov neka je na nj i njegove, rekao: “O vi koji na jeziku vjerujete, a do čijih srca vjera još nije put pronašla! Ne istražujte nedostatke vjernika i ne govorite zlo o muslimanima. Jer, ko god istražuje nedostatke vjernika, Bog Svevišnji će istražiti nedostatke njegove, a čije nedostatke Bog bude istraživao, osramotit će ga makar i u vlastitoj kući.”

163. Ibrahim Karhi prenosi da je čuo Imama Sadika, Allah njime bio zadovoljan, kada je rekao: “Bog Svevišnji niti jednom vjerniku nije darovao čednost i suzdržanost od ovog svijeta, a da se ja ne nadam njegovu odlasku u Džennet.” A potom je rekao: “Volio bih da vjernik kada stane na namaz otvori oči svoga srca ka Bogu Svevišnjem, a da ne grije srce stvarima ovog svijeta. Nema vjernika koji na namazu otvori oči svoga srca ka Bogu, a da Bog ka njemu ne okrene Svoje Lice. Bog Svevišnji ga tad voli i srce takvog vjernika ispunjava ljubavlju prema Sebi.”

164. Said Eradž prenosi da je Džafer Sadik, mir neka je na nj, rekao: “U najveća dostignuća vjere spada voljeti na putu Boga Svevišnjeg, neprijateljovati na putu Boga Svevišnjeg, opraštati na putu Božijem i zabranjivati na putu Božijem.”

165. Murazim prenosi od Imama Sadika, mir neka je na nj, da je rekao: “Opominjem vas na obavljanje namaza u mesdžidu, lijepo ponašanje prema susjedima, uzdizanje svjedočenja vjere (šehadeta) i prisustvo dženazama. Vi ne možete izbjeći miješanje i dodir s ljudima. Niko dok je živ nije nepotrebit od ljudi. Mi prisustvujemo njihovim dženazama, a dužnost vam je da postupate poput Imama vaših. Dok žive, ljudi nisu nepotrebiti jedni od drugih, a kada im smrt stigne, opt se svako pridružuje onoj skupini kojoj je bio naklonjen.”

166. Hišam ibn Salim prenosi da je Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, kazao: “Kad god se odlučiš na neko dobro djelo, ne odgađaj njegovo izvršenje. Kako često se Bog, Slavljani i Svevišnji obrati na roba Njegovog, i našavši ga da čini djelo pokornosti Njemu, kaže: ‘Kunem se Svojom Čašću i Dostojanstvom da te nikad neću izvrći patnji.’ Kad se odlučiš na grijeh, nemoj ga izvršiti. Jer, kako se često Bog osvrne na roba, i našavši ga gdje čini zlo kaže: ‘Časti Mi i Dostojanstva Moga, nikad ti neću oprostiti.’”

167. Šuajb Akarkufi prenosi: Rekoh Džaferu Sadiku, Allah njime bio zadovoljan: “Čuo sam gdje kažu da je Ebu Zerr rekao: ‘Volim tri stvari koje ljudi drže neprijateljima: smrt, siromaštvo i nevolje.’ Imam mi odgovori: “Stvar nije takva kako ju je prenosilac shvatio. Reći da volim smrt znači da mi je smrt u pokornosti Bogu draža od života u činjenju onog što Bog drži zlim. Nevolja u pokornosti Bogu, draža mi je od dobra u činjenju zla. Draže mi je siromaštvo u pokornosti Bogu, nego biti imućan uz ono što Bog smatra zlom.”

168. Džarud ibn Munzir prenosi: Čuo sam hazreti Sadika, Allah njime bio zadovoljan, kada je rekao: “Tri su stvari najteže: Da se u odnosu s ljudima ponašaš tako lijepo da ne smatraš prikladnim za njih ono što ne smatraš prikladnim za sebe. Da pomogneš imetkom svog brata u vjeri. I da se u svakom stanju sjećaš Boga. Pod sjećanjem na Boga ne mislim samo na izgovaranje *Subhanallah, vel-hamdulillah, ve la ilahe ilallah, allahu ekber*, već na to da kad god ti se pruži prilika da učiniš nešto što je Bog naredio, to i učiniš.”

169. Hasan ibn Abi prenosi da je čuo od Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan: “Vjernik neće biti vjernik sve dok ne bude istodobno u strahu i u nadi. A u strahu i u nadi ne može biti sve dok ne bude postupao sukladno odredbama Onog Koga se plaši i u Koga polaže nade.”

170. Semai kaže da je čuo od Imama Sadika, Allah njime bio zadovoljan, sljedeće: “Šta će biti s vama, kad žalostite Poslanika Božijeg?!” Pa su ljudi upitali: “Kako to mi srdimo Poslanika?” A on im odgovori: “Zar ne znate da se njemu predočavaju vaša djela, pa kada vidi zlo, on se ražalosti. Pa, ne žalostite Poslanika Božijeg već ga obradujte.”

171. Zejd Šehham kaže kako je čuo hazreti Sadika, Allah njime bio zadovoljan, kad je rekao: “Danju i noću čuvajte se srdžbe Božije.” Upitah: “Šta je srdžba Božija?” A on mi reče: “To da Gospodar robove Njegove kazni zbog njihovih grijeha.”

172. Rifai prenosi da je Imam Sadik, Allah njime bio zadovoljan, rekao: “Četiri su stvari u Tevratu i četiri druge uz njih: Svako ko osvane i žalosti se zbog ovog svijeta, osvanuo je ljut na svog Gospodara. Svako ko osvane i žali se na nevolju koja ga je snašla, osvanuo je žaleći se na svog Gospodara. Svako ko ode do imućnika i ponizi se pred njim, ispustio je iz ruku dvije trećine svoje vjere. Onaj ko bude učio u Kur’anu i ipak završi u Vatri, taj je bio od onih koji su Kur’an uzimali za igru i izrugivali se s njim.”

173. Ebu Basir prenosi od Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan: “Bog Svevišnji objavio je Isau sinu Merjeminu, mir neka je na nj: ‘O Isa, pokloni Mi suze svojih očiju i skrušenost svog srca. Onda kad se besposličari i nemarni smiju, ti podvuci svoje oči crnilom. Stani nad humku onih koji su preselili, pa ih vapajem dozovi. Možda će ti savjet prikladan dati i reći ti da ćeš i ti biti među onima koji će im se u budućnosti pridružiti.’”

174. Muhammed ibn Idžlam prenosi od Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan: “Blago onom ko zahvalnost Bogu na blagodatima Njegovim nije zamijenio nezadovoljstvom! Blago onima koji prijateljuju na Putu Božijem!”

175. Said ibn Jassar prenosi od Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan: “Poslanik Božiji, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, jednom prilikom bijaše kod nekog mladića na samrti. Poslanik je sjeo poviše mladićeve glave i rekao mu: “Ponavljaj: La ilahe ilallah.” Međutim, mladiću se dok bi to pokušao ponavljati jezik zaplitalo. Tada Poslanik, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, upita: “Ima li ovaj mladić majku?” “Da, ja sam majka njegova”, javi se neka žena. Poslanik Časni upita je: “Jesi li zbog nečeg ljuta na njega?” Žena odgovori: “Da, već je šest godina da nisam s njim riječ progovorila.” Poslanik, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, reče joj: “Ne ljuti se na nj.” Onda žena reče: “Zbog zadovoljstva tvog, o Poslaniče Božiji, neka Bog bude njime zadovoljan.”

Zatim Poslanik opet reče onom mladiću: “Kaži: La ilahe ilallah”, pa mladić to ovaj put izgovori. Poslanik, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, upita: “Šta vidiš?” Mladić odgovori: “Vidim crnog čovjeka, ružnog lica; obučen je u prljavu i smrdljivu odjeću. Prilazi mi i davi me.” Tad mu Poslanik, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, reče: “Kaži: O Ti, koji prihvataš malo djelo i opraštaš mnoge grijeha, prihvati od mene malo djelo i oprosti moje grijeha mnoge. Ti si Milostiv i Samilosni.”

Mladić ovo izgovori, pa ga Poslanik Božiji, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, upita: “Šta sada vidiš?” Mladić odgovori: “Vidim bijelog čovjeka, lijepa lica; obučen je u krasnu i mirisnu odjeću. Prišao mi je, a onaj crni čovjek se okrenuo od mene i udaljio se.” Poslanik reče mladiću: “Ponovi ovo

moljenje!” Mladić ga ponovi, pa Poslanik Časni, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, upita: “Šta sada vidiš?” Mladić reče: “Ne vidim više crnog čovjeka, a onaj bijeli čovjek mi je prišao.” Utom mladić ispusti dušu.

176. Džemil ibn Durradž prenosi da je Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao: “Najbolji od vas su darežljivi među vama, a najgori od vas su škrteci vaši. U najbolja djela spada činiti dobro braći svojoj i nastojati ukloniti potrebu njihovu. U tome djelu je bacanje prašine u oči Šejtanu, udaljenje od Vatre i ulazak u Džennet.”

177. Neki čovjek dođe kod Imama Sadika, Allah njime bio zadovoljan, i reče: “Oca i majku bih žrtvovao za tebe, o unuču Poslanika Božijeg! Molim te da me što posavjetuješ.” Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, reče: “Ako Bog jamči opskrbu, pa čemu muka?! Ako je opskrba raspodjeljena, pa čemu zavist?! Ako postoji naknada, pa čemu lijenost?! Ako Bog udjeljuje opskrbu, pa čemu škrtoš i tvrdičenje?! Ako je Vatra kazna Božija, pa čemu činjenje zla?! Ako je smrt istina, pa čemu veselje?! Ako je izlazak pred Boga istina, pa čemu prevara i spletka?! Ako je Šejtan neprijatelj, pa čemu nemar?! Ako je prelazak preko Sirata istina, pa čemu samodopadljivost?! Ako svemu ima odredba, pa čemu žalost?! Ako je svijet ovaj prolazan, pa čemu povjerenje u nj?!”

178. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Od peterice je petero nemoguće: dobre želje od zavidnika, milostivost od neprijatelja, poštovanje od licemjera, vjernost od žene i plemenitost od siromaha.”

179. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Reći ću vam nešto što je bolje za vas od najboljih konja s crnim pjegama po nogama. Neka niko od vas ne govori o onom što ga se ne tiče. Štaviše, ne govorite mnogo ni o onom što vas se tiče, sve dok ne budete znali da ima mjesta govorenju. Često se desi da čovjek govori nešto na mjestu gdje govorenje predstavlja izdaju samog sebe. Neka se niko od vas ne raspravlja s plemenitom osobom niti s nezalicom. Jer, onaj ko se raspravlja s plemenitim, vodi ga u krajnost,² a onaj ko se raspravlja s nezalicom ponižava sebe. Spominjite svog brata u njegovom odsustvu onako kako biste voljeli da on vas spominje u vašem odsustvu. Postupajte kao onaj ko zna da će dobročinitelja On nagraditi, a da zločinca čeka kazna Njegova.”

180. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ja nekad potrošim toliko da ostanem praznih ruku. Onda trgujem s Bogom pomoću sadake.”

181. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, bijaše upitan: “Kakav okus ima voda?”, pa on odgovori: “Okus života.”

182. Kad se razbolio, Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, reče: “O Gospodaru, daj da bolest ova bude sredstvo odgoja mog, a ne posljedica Tvoje srdžbe na mene.”

183. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Najbolji među ljudima je onaj kod koga se nađe pet svojstava: Veseo je kad čini dobro, kaje se kad čini zlo, zahvalan je kad mu se što dadne, strpljiv je kad ga snađe nevolja i oprašta kad mu se nasilje učini.”

184. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Kćeri su dobro, a sinovi su blagodat. Za dobro se štječe sevap, a za blagodat se traži naknada.”

185. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Iskupljenje za službu vladaru jeste činiti dobro braći svojoj.”

186. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Kad se srce popravi, osnaži i vanjštinja čovjekova.”

² Shodno većini komentatora Imam Sadik želi reći da se time zamara ili ljuti plemenitu osobu.

187. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Klonite se bliskosti s pjesnicima, jer oni su škrti na pohvali, ali izdašni u pokudama.”
188. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Rađe udovoljim potrebi svog neprijatelja, već da ga odbijem pa da on bude nepotrebit od mene.”
189. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “O Gospodaru, Tebi više dostoji oprost, nego meni kazna.”
190. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Čuvanje rodbinskih veza udaljava smrt. Lijepo ophođenje sa susjedima gradi naselja. Davanje sadake kriomice uvećava imetak.”
191. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Kad se vjernik naljuti, ljutnja ga ne izvodi iz istine. Kad se nađe u zadovoljstvu, zadovoljstvo ga ne odvlači u zastranjenje. Kad stekne moć, ne uzima više od svog prava.”
192. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Družiti se s nekim dvadeset godina znači biti rodbina s njim.”
193. Neki čovjek reče pred Džaferom Sadikom, Allah njime bio zadovoljan: “Treba biti susjed vladaru i moru!” Imam kaza: “To nije tačno, bolje ne biti susjed ni vladaru ni moru. Jer, od vladara ćeš vidjeti malo dobra, a more ti ne može ugasiti žed.”
194. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Bolje darežljiv neznabožac nego pobožnjak škrtac.
195. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Tri stvari uzrokuju ljubav: vjera, skrušenost i oprost.”
196. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Troje se u troje prepoznaje: plemenit u srdžbi, hrabar u boju i brat u potrebi.”
197. Troje čini istinskog gospodina: svladavanje srdžbe, odvojenost od grijешnika i vezanost za rodbinu dušom i imetkom.
198. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Čovjek zapomaže i jadi zbog male nevolje, pa to zapomaganje njegovo uzrokuje nevolju veliku.”
199. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “U Sunnet vjere ove spada nositi prsten.”
200. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Najdraži prijatelj mi je onaj ko mi daruje moju mahanu.”
201. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Lijepo ophođenje s ljudima je trećina pameti.”
202. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ljudi su braća baš kao što su to zubci češlja. Čovjek snaži pomoću brata svog. Nema koristi u sjedenju s onim ko ti na daje ista prava koja i sebi pripisuje.”
203. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Doći će ljudima vrijeme kad ništa neće biti teže nego pronaći brata dostojnog i steći dinar na dozvoljen način.”
204. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Dobrostitivost jeste da ne osuđuješ ljude zbog greški, a plemenita strpljivost jeste da se ne žališ na nevolje.”

205. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Vjernik je stranac na ovom svijetu. On zbog udaraca ovog svijeta ne osjeća žalost niti se diči ovosvjetskom čašću.”
206. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “To što vi imate je vjera samo naizgled, odnosno želja da to bude vjera. Prava vjera jeste iskrenost srčana koju svjedoče djela.”
207. Upitaše Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan: “Koji je put do smirenosti?”, pa on reče: “Suprotstavljanje strastima duše.” Dalje upitaše: “Kad se smirenost stječe?”, pa on reče: “Prispjećem u Džennet.”
208. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Bog imućnog nasilnika smatra svojim neprijateljem.”
209. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Novotariju uvodi onaj ko poziva ljude da ga slijede iako među ljudima postoji neko ko zna više od njega.”
210. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “I kad bi onaj ko je ubio Alija ibn Ebu Taliba meni povjerio neki amanet, tražio uputu ili savjet od mene, ja bih prihvatio njegov amanet i udovoljio bih mu, a kad zatraži natrag povjereni amanet, dao bih mu ga.”
211. Muhammed ibn Kajs kaže: Pitao sam Imama Sadika, Allah njime bio zadovoljan, da li mogu prodavati ratnu opremu dvjema grupama zalutalih koji ratuju jedni protiv drugih. On mi odgovori: “Možeš im prodavati ono što služi kao zaštita, poput oklopa i štitova.”
212. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Četvero spada u moral Božijih poslanika: dobročinstvo, darežljivost, strpljivost u nevolji i ustanak zarad prava vjernika.”
213. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Šest je stvari koje ne smiju postojati kod vjernika: loš moral, mala korisnost za druge, zavist, tvrdoglavost, lažljivost i nasilništvo.”
214. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Imati četiri hiljade dirhema znači biti imućan, imati dvanaest hiljada dirhema znači zgrtanje imetka, dvadeset hiljada dirhema ne može se steći na dozvoljen način, onaj ko posjeduje trideset hiljada dirhema nesrećnik je i propao, a ko ima sto hiljada dirhema, zasigurno nije naš sljedbenik.”
215. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Dokaz ispravnog vjerovanja jednog muslimana je da ne zadovoljava ljude djelom zbog koga se Bog srdi, da ne traži od ljudi opskrbu koju Bog daje, da ne uznemirava ljude onim što Bog njemu nije darovao, jer pohlepa pohlepnika ne može uskratiti ničiju opskrbu, niti je može preoteti onaj ko bi to htio učiniti. Kad biste od svoje opskrbe bježali onako kako bježite od smrti, ona bi vas stizala kao što vas smrt stiže.”
216. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Klonite se zbivanja šale i šegačenja, jer to uzrokuje neprijateljstvo i stvara zlobu. Šala na tuđi račun je neka vrsta sitne uvrede.”
217. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Kad se nađeš u nekoj nevolji, ne žali se onom ko nije tvoje vjere, ali požali se nekom od tvoje braće, jer desit će se nešto od četvero: ili će srediti tvoje poslove, ili će ti ukazati potrebnu pomoć, ili će proučiti dovu za tebe, a ta dova se uslišava, ili će te posavjetovati i reći ti svoje mišljenje.”
218. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ne lutaj dugo tržnicom i ne kupuj lično manje vrijedne stvari, jer časnoj osobi ne priliči da se bavi nevažnim pitanjima, osim ako se radi o kupovini vrta, zemljišta, roba ili deve.”
219. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Dobročinstvo je zekat na blagodat, zauzeće za ljude je zekat na položaj i čast, bolest je zekat na tijelo, oprost je zekat na pobjedu. Zekat na sve je zaštita da tog ne nestane.”

220. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Neće se popraviti onaj ko ne koristi razum. Razum neće koristiti onaj ko nema znanja. Sebe će izgraditi onaj ko razumijeva. Pobjedit će onaj ko blago postupa. Znanje je štit, istinoljubivost čast, glupost poniženje, a razumijevanje veličina. Lijepo ponašanje uzrokuje prijateljstvo.”

221. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “O sljedbenici obitelji Muhammedove, mir i blagoslovi neka su na nj i njegove, nije naš onaj ko se ne suspreže u srdžbi, onaj ko se ne ophodi lijepo prema svojim drugovima, ko nije dobar prema dobrima, ko se ne suprotstavi onom ko se njemu suprotstavlja. O sljedbenici naši, budite bogobojažni što je više moguće. A nema snage niti moći osim kod Boga.”

222. Junus priča kako je jednom prilikom rekao Imamu Sadiku, Allah njime bio zadovoljan: “Naklonost koju osjećam spram Vas i znanje o pravu Vašem koje mi je Gospodar darovao, čine da vas volim više nego svijet ovaj.” Junus dalje kaže da je nakon što je to rekao primjetio da se Imam smrkao, a onda mu se obratio: “Nisi napravio ispravnu usporedbu. Zar je svijet ovaj išta drugo već punjenje stomaka i odijevanje?! I takvom ljubavi spram nas želiš steći vječni život?!”

223. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Zdravlje je skrivena blagodat; dok ga ima, zaboravlja se na nj, a kada ga nestane, tad ga se sjeti.”

224. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Onaj ko čini nešto bez znanja jeste poput osobe koja ide nekamo, a ne zna put. Što brže ide dalje je od svog odredišta.”

225. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Onaj ko za brata želi samo čovjeka bez nedostataka ima malo prijatelja.”

226. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Odgajajte dijete tako da navikne postiti kad mu bude petnaest ili šesnaest godina.”

227. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Hraniti zarobljenika je obaveza onoga ko ga je zarobio. Makar da je određeno da zarobljenik sutra bude pogubljen, dužnost je dati mu jelo i piće i lijepo se ophoditi prema njemu, bilo da se radi o muslimanu ili o nemuslimanu.”

228. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Imam Mehdi neće se pojaviti dok se na vlasti ne okušaju svakakve vrste ljudi, e da ljudi ne bi mogli kazati: ‘Da smo imali vlast, mi bismo postupali pravedno!’ A naposljetku će stići Imam Mehdi i uspostaviti istinu i pravdu.”

229. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Znak istinskog imana jeste davati uvijek prednost istini, makar ona bila i na tvoju štetu, nad krivdom, makar ona bila u tvoju korist.”

230. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Bogobojažnost snaži vjeru, a pohlepom se ostaje bez vjere.”

231. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Vjernik je onaj ko svoju opskrbu zarađuje na halal način, ima lijepu narav, duša mu je čista, udjeljuje višak imetka i kloni se ružnog govora.”

232. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Sa troje se može ostvariti istinsku bliskost: s vjernom ženom, čestitim djetetom i srdačnim prijateljem.”

233. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Srce se nikad ne osjeća uvjerenim da je laž istinita niti da je istina lažna.”

234. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Bog zaista mrzi predugo spavanje i besposličarenje.”

235. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Pozivaj ljude dobru, ali ne jezikom, već se potruđi da oni prepoznaju kod tebe da si trudbenik, istinoljubiv i bogobožazan.”
236. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Najvećim iskušenjima izloženi su Božiji poslanici, a ljudi su izloženi iskušenjima u onoj mjeri u kojoj nalikuju Božijim poslanicima.”
237. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Bavljenje trgovinom snaži um.”
238. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ko se odluči baviti trgovinom mora dobro upoznati propise vjere i jasno naučiti razlikovati halal od harama, inače će zapasti u sumnjive poslove sa sumnjivim ishodom.”
239. Bog Svevišnji mrzi da prodajete svoju robu zaklinjući se pritom.
240. Silnici su ljudi koji su najudaljeniji od Boga.
241. Ne istražuj kakva je vjera kod drugih, jer ćeš tako ostati bez prijatelja.
242. Uhodu i onog ko prenosi vijesti neprijatelju osuđuje sa na smrt.
243. Čuvajte se druženja s vladarima i sinovima ovoga svijeta, jer to odnosi vjeru i donosi dvoličnost, a to je teška bolest kojoj nema lijeka. Druženje s njima učinit će da vam srca okamene i da izgubite poniznost. Držite se ljudi koji su nalik vama, onih koji čine srednji sloj u društvu, jer kod takvih ćete otkriti majdane pravih dragulja.
244. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Odijevajte lijepu odjeću, jer Bog je lijep i voli ljepotu, ali pazite da vaša odjeća bude stečena halalom.”
245. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Zaista je luđak onaj ko odgovori na sve što bude upitan.”
245. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “U naravi neznalice jeste da odgovara prije nego što čuje pitanje, protivi se prije nego što i sasluša onoga s kim govori i sudi o stvarima u koje nije upućen.”
246. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Troje je odraz neznanja: odbacivati prijatelje, raspravljati bez dokaza i zanimati se za besmislice.”
247. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Srca je hram Božiji, pa zato ne puštaj u taj hram nikoga osim Boga.”
248. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Na doživotni zatvor može se osuditi samo trojicu: onoga ko je držao ubijenog i tako pomogao ubici, ženu otpadnicu od islama i kradljivca kome su zbog krađe već odsječeni i ruka i noga.”
249. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Kad se u ratu musliman povuče pred dvojicom koji nastupaju prema njemu, smatra se da je pobjegao s ratišta, ali dozvoljeno se povući ako prema tebi napreduju trojica ili više ljudi.”
250. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Razbojnika i siledžiju se protjeruje iz grada.”
251. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Trojicu će Bog uvesti u Vatru bez da budu polagali račune: vladara silnika, trgovca varalicu i starca bludnika.”

252. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ko omalovaži vjernika siromaha bit će prezren od Boga sve dok ne se ne prestane tako ponašati.”

253. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Čast je povinovati se istini kad se suočiš s njom.”

254. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Srdžba upropasti srce mudraca; ko ne vlada svojom srdžbom ne vlada ni svojim razumom.”

255. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ko se zakune a zna da laže, zaratio je s Allahom.”

256. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Lakše je ratovati sa sabljom u rukama nego steći halal imetak.”

257. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Ko se ne kloni druženja s budalom uskoro će poprimiti njegov moral i narav.”

258. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Udovoljiti potrebi svoga brata u vjeri bolje je nego dvadeset puta obaviti hadždž.”

259. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “U svojoj vjeri budi razborit i oprezan.”

260. Imam Džafer, Allah njime bio zadovoljan, rekao je: “Iskreno djelo je ono za koje ne želiš ničiju pohvalu osim Božije.”

261. Prijatelji dođu Imamu Sadiku, Allah njime bio zadovoljan, i rekoše: “O sine Poslanika Božijeg, mi smo u vrijeme oca Vašega dolazili i pitali njega o pitanjima znanosti, pa bismo čuli dovoljne i potpune odgovore. Sada pitamo Vas, pa slušamo dovoljne i potpune odgovore. Uistinu, da li ste Vi učeniji ili je Vaš otac bio učeniji?” A on mir neka je na nj, im odgovori: “Otac moj bijaše učeniji, ali znanje moga oca sada je kod mene.”

262. ‘Amr ibn Nu’man pripovijeda da među drugovima Imama Sadika, Allah njime bio zadovoljan, bijaše neki trgovac pamukom koji je stalno posjećivao Imama i iskazivao mu svoju privrženost, pa ga je svuda pratio i nije se odvajao od njega.

Jednog dana otiđe s Imamom na trgovište obućom, a uz njih je bio i indijski rob onog čovjeka. Čovjek se jednom osvrnu, pa pošto ne vidje roba zovnu ga dva-tri puta, pa nakon što mu se četvrti put rob odazva reče: “Gdje si bio, o kopile?!”

Čuvši to, Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, podiže svoju desnu ruku i udari se njome po čelu, rekavši: “Slavljen da je Bog! Psuješ li to i optužuješ li njegovu majku za blud?! Mislio sam da si skrušen i bogobožan čovjek, a sada optužuješ i vrijeđaš.”

Čovjek reče: “Žrtvovao bih se za te, pa njegova majka nije muslimanka. Ona je Indijka i idolopoklonik.” Imam reče: “Zar ne znaš da svaki narod ima svoj brak pomoću koga sprečava blud. Djecu njihovu ne treba zvati kopiladi. Udalji se od mene, jer prijatelji naši ne govore takvo zlo!” Prenosilac kaže: “Nikada ga više nisam vidio da ide uz Imama.”

263. Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, u društvu je oblačio otmjenu odjeću, a privatno bi oblačio grubu, pa nekada i iskrpljenu odjeću. Jedan od njegovih prijatelja jednom dođe kod njega i vidje ga u košulji čiji je okovratnik bio iskrpljen, pa se čovjek zagleda u Imamovu košulju. Džafer Sadik ga upita: “Zašto si se tako zagledao u mene?” Ovaj odgovori: “O potomče Poslanikov, gledam u zakrpu na okovratniku Vaše košulje.” Imam otvori knjigu koja bijaše pred njim i reče: “Pogledaj ovu stranicu i pročitaj to!” Čovjek pogleda stranicu i vidje da piše: “Nema vjere onaj ko nema čednosti.

Nema imetka onaj ko nema računa i mjere. Nema novog onaj ko nema starog. Imam potom reče: “Novu odjeću treba čuvati starom odjećom.”

264. Jedan od drugova Džafer Sadika, Allah njime bio zadovoljan, ode k njemu i reče mu: “Teško živim, pa zamoli Boga da mi otvori opskrbu.” Imam reče: “Izađi vani tražiti opskrbu i potruđi se da je nađeš.”

265. Imamu Džaferu Sadiku, Allah njime bio zadovoljan, rekoše kako je neki čovjek kazao: “Ostaću u svojoj kući i svoje vrijeme ću posvetiti namazu, postu i bogoštovlju, a moliću Boga da me opskrbi.” Imam reče: “Dova njegova neće biti uslišana.”

266. Čovjek dođe Imamu Sadiku i reče: “Nastojim steći ovosvjetski imetak i volio bih da ga steknem.” Imam upita: “I šta bi s njim činio?” Čovjek odgovori: “Olakšao bih sebi i svojim bližnjima, opskrbi bih i druge, i posjetio bih Kuću Božiju.” Imam na to reče: “Ovo nije traženje svijeta ovoga, već traženje svijeta budućeg.”

267. Ebu Amri Šibani prenosi: “Vidio sam Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan, kako obučen u grubu odjeću sa lopatom u rukama radi u svom vrtu, dok mu se znoj slijevao niz lice. Rekoh mu: “Dajte mi lopatu da Vam pomognem!” On mi odgovori: “Ne, drago mi je kada se čovjek na žegi trudi da stekne svoju zaradu.”

268. Jednog dana Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, upita Ebu Hanifu: “Ko je po tvom mišljenju uman čovjek?” Ebu Hanife reče: “Onaj ko razlikuje dobro od zla.” Imam na to kaza: “I životinje raspoznaju dobro i zlo, pa razlikuju onog ko ih tuče i mrcvari od onog ko ih hrani i miluje, ali životinje ipak ne smatramo razumnim.” Onda Ebu Hanife upita Džafera Sadika da mu pruži odgovor: “Uman je onaj ko razlučuje između dva dobra ili dva zla; dvije koristi ili dvije štete, tako da zna koje je od dva dobra bolje, a koje je od dva zla lošije; ili da uoči prednost između dvije koristi ili dvije štete. To je ono što može učiniti samo uman čovjek.”

269. Abdullah ibn Sinan bio je blagajnik trojice abasidskih halifa: Mensura, Mehdija i Haruna Rašida. Međutim, bio je naklonjen Imamu Džaferu, Allah njime bio zadovoljan, a Imam je imao pouzdanja u nj. On prenosi: “Jednog jutra dođoh u mesdžid Imamu Sadiku. On je nakon što je obavio ikindijski namaz sjedio licem okernut Kibli. Rekoh mu: “O sine Vjerovjesničev, neki od velikodostojnika povjeravaju mi svoj imetak u amanet, a od tog imetka vjerovatno nije izuzet po Šerijatu obavezni dio. Moram li im vratiti njihove amanete?” Džafer Sadik mi reče: “Izvršenje prava je na njima, ali amanet je nešto drugo. Tako mi Boga, kada bi mi Ibn Muldžem³ nešto povjerio kao amanet, a ja to prihvatio, kada bi god on zaiskao svoj amanet dao bih mu ga.”

270. Ebu Džafer Hat’emi, jedan od drugova Imamovih, prenosi: Jednom prilikom mi Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, dade kesu novca i reče: “Daj ovo tom i tom čovjeku Hašimiji i nemoj mu reći ko šalje.” Nakon što stigoh tamo predadoh čovjeku novac, a on reče: “Dao Bog dobro onome ko mi ovo posla. On mi uvijek ovako šalje i ja od toga živim, dok mi Džafer Sadik ne daje niti dirhema premda je imućan.”

271. Mufadel ibn Omer, jedan od drugova Džfera Sadika, kaže: Jednom vidjeh u Poslanikovoј džamiji u Medini Ibn Ebu ‘Avdžaa Suhanverdherija kako sjedi sa svojim prijateljima i razgovaraju o bezboštvu. Nisam mogao strpiti ono što govori, pa povikah na nj: “O neprijatelju Božiji, odstupio si od vjere božije i niječeš Ga!”

Ibn Ebu ‘Avdža mi ljut i iznenađen odgovori: “O čovječe, ako si učen, vispren i imaš stav, dođi ovamo i sjedi s nama da razgovaramo. Ako dokazi tvoji budu jači, mi ćemo ih prihvatiti. Međutim, ako nisi čovjek od znanja, nemamo o čemu razgovarati. Ako si od prijatelja Džafera Sadika, tada znaj da se on prema nama tako ne ophodi i ne viče na nas. Doista je Džafer Sadik od nas čuo više ovakvih stvari

³ Ubica Imama Alija.

nego ti, a li on nas nikad nije vrijeđao niti vikom začepljao naša usta. On je čovjek trpeći i uljudan, znalac je i postojan, ne povlači se u raspravi i strpljiv je. On ne odstupa od svog puta. Ljutnja nije njegov način. Sluša naše riječi i sve naše dokaze sve dok ne kažemo sve što znamo i dok ne iznesemo sve dokaze svoje. Tada on počinje govoriti i naše dokaze kvari govorom logičnim i postojanim te nas ostavlja bez odgovora. Pa ako si ti od njegovih sljedbenika, ophodi se prema ljudima poput njega. Govorom glasnim ništa se ne rješava.”

272. Jedan čovjek, sedlar po zanimanju, bio je prijatelj Džafera Sadika, Allah njime bio zadovoljan. On priča: Jednom prilikom kada se Imam povukao u osamu na brdo Hira poslao je mene i još neke prijatelje da mu obavimo neki posao. Otiđosmo i vratismo se naveče umorni i iscrpljeni. Ja sav slab legoh u postelju, kad iznenada uđe Džafer Sadik, Allah njime bio zadovoljan, i reče: “Došao sam do tebe.” Ja se pridigoh, a Imam Sadik sjede na rub postelje i upita me za posao koji smo išli završiti. Ja mu sve ispričah i on se zahvali Bogu.

Nakon toga počesmo pričati o jednoj skupini ljudi. Ja rekoh: “Žrtvovao bih se za te, mi ih ne podnosimo. Stav njihov razlikuje se od našeg.” On mi reče: “Oni nas vole. Da li da ih ne podnosite zato što se mišljenja vaša razlikuju?” Rekoh: “Da”. On na to upita: “Pošto mi znamo ono što vi ne znate, da li bi bilo uputno da vas ne podnosimo?” Odgovorih: “Žrtvovao bih se za te, ne!” Potom on reče: “Kod Boga su istine kojih nije kod nas. Hoće li nas On zato odbaciti?” Na to rekoh: “Ne, tako mi Boga. Više neću biti netrpeljiv spram njih.”

Onda on nastavi: “Volite muslimane i ne budite netrpeljivi spram njih. Iman ima svoje stepene, pa je neko na prvom, neko na trećem, a neko na sedmom stepenu. Onaj čije je razumijevanje i sposobnost na četvrtom stepenu ne može postupati poput čovjeka na stepenu sedmom. Bog nije nikoga obavezao onim što je iznad njegove sposobnosti. Navest ću ti primjer: Čovjek musliman imao je susjeda kršćanina. Pozvao ga je u islam i predstavio mu ga je, tako da ovaj postade musliman. Ujutro čovjek dođe susjedu koji je prihvatio islam i reče mu: ‘Uzmi abdest i obući čistu odjeću. Idemo skupa na namaz.’ Obaviše namaz, a onda počese klanjati mustehabe dok dan ne odmače. Čovjek koji je prihvatio islam htjede da ide kući. Susjed mu, međutim, reče: ‘Kamo ćeš?! Dan je kratak i nije ostalo mnogo do podneva.’ Onaj ostade i skupa obaviše podnevski namaz. Potom susjed, stari musliman, reče: ‘Od podneva do ikindije nije dugo.’ Tako ga zadrža da zajedno obave ikindijski namaz. Pošto onaj koji je tek bio prihvatio islam htjede da krene kući, susjed mu reče: ‘Nije mnogo do večeri.’ Tako ga zadrža i na akšam namazu, a onda reče: ‘Ostao nam je još jedan namaz, pa sačekajmo da i njega obavimo.’ Tako skupa klanjaše i jaciju. Susjed sutra jutru ponovo ode po čovjeka koji je prihvatio islam i zovnu ga: ‘Kreći, idemo u džamiju na namaz.’ Ovaj, međutim, odgovori: ‘Ja sam siromašan i potrebit. Za svoju vjeru nađi nekog ko je besposleniji od mene.’ Onda Džafer Sadik reče: “S namjerom dobrom ga je preveo u islam, s namjerom dobrom, a zbog svoje neumjerenosti, mu je zgrozio islam. U svemu postoji mjera.”

273. Šu’ajb pripovjeda: “Dovedoh jednom prilikom skupinu radnika da okopaju vrt Imama Sadika. Radili su do poslijepodne, a kada završiše s poslom, Imam Sadik reče svom slugi: “Isplati nagradu ovim ljudima prije već im se znoj osuši.”

274. Ebu Basir prenosi: “U vrijeme preseljenja Imama Sadika, Allah njime bio zadovoljan, nisam bio u Medini. Nakon što se vratih s putovanja, otišoh da izrazim svoje saučešće Ummi Hamidi Imamovoj sestri. Kad me vidje, ona gorko zaplaka i reče: ‘O Ebu Muhammede, kamo sreće da si bio prisutan u vrijeme njegovog preseljenja i da si vidio kako je on sklopio jedno oko i rekao: ‘Zovnite mi bližnje i svakog ko gaji ljubav i naklonost prema meni pozovite da dođe!’

Nakon što se svi okupiše oko njegove postelje on reče: ‘Naš zagovor nikad neće dopasti onog ko olahko drži svoj namaz i ko ga zanemaruje.’”